

การพัฒนาความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชน

Developing Collaboration in Local Development Between Local Administrative Organizations and Community Leaders and People Sectors

รวิกันต์ อำนวย

Rawikarn Amnuay

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Faculty of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Rajabhat University

E-mail: rawikarn@pnru.ac.th

Received May 2, 2023; **Revised** July 10, 2023; **Accepted** August 25, 2023

Abstract

The objectives of this research were to study 1) collaboration in local development between local administrative organizations, community leaders, and people sectors. 2) Conditions related to collaboration in local development between local administrative organizations, community leaders, and people sectors. 3) Create a collaboration model in local development between local administrative organizations, community leaders, and people sectors of Banna subdistrict, Banna district, and Nakhon-Nayok province. Through qualitative research conducted through in-depth interviews, focus groups, and observing activities in the study area, it was found that: 1. there is collaboration in local development between local administrative organizations, community leaders, and people sectors. 4 aspects are: 1) thinking collaboratively 2) planning and decision-making collaboration 3) operation collaboration, and 4) monitoring and evaluation collaboration aspects. 2. Conditions related to collaboration in local development between local administrative organizations, community leaders, and people sectors were found to consist of 1) local politics; 2) leadership; 3) laws and measures; and 4) participation aspects. 3. Create a collaboration model for local development between local administrative organizations, community leaders, and people sectors based on principles. 1) community strengthening; 2) collaboration network building; and 3) integration of collaboration.

Keywords: Collaboration; Local Development; Local Administrative Organizations; Community Leaders; and People Sectors

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชน 2) เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชน และ 3) สร้างรูปแบบความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชนของตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกตกิจกรรมในพื้นที่ที่ศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1. ความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชน พบว่า 1) ด้านร่วมคิด 2) ด้านร่วมวางแผนและตัดสินใจ 3) ด้านร่วมดำเนินการ และ 4) ด้านร่วมติดตามและประเมินผล 2. เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชน พบว่า 1) ด้านการเมืองท้องถิ่น 2) ด้านผู้นำ 3) ด้านกฎหมายและมาตรการ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วม และ 3. รูปแบบการพัฒนาความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชน ประกอบไปด้วย 1) การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน 2) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และ 3) การบูรณาการความร่วมมือ

คำสำคัญ: ความร่วมมือ; การพัฒนาท้องถิ่น; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น; ผู้นำชุมชน; ภาคประชาชน

บทนำ

ท่ามกลางบริบทของการบริหารกิจการสาธารณะที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ในยุคปัจจุบันความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะระหว่างองค์กรทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชน หรือประชาสังคมได้กลายมาเป็นกิจกรรมสำคัญที่ผู้หน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะต้องนำมาพิจารณา (Puang-ngam, 2003) ความร่วมมือในการให้บริการสาธารณะระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นแนวทางดำเนินงานตามภารกิจที่สำคัญยิ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในยุคปัจจุบัน เพื่อสร้างให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในเชิงการบริหาร ซึ่งโดยหลักวิชาการแล้วสามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ มีรูปแบบหนึ่งที่สำคัญ คือ รูปแบบการจัดบริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองหรือร่วมกับหน่วยราชการอื่นในพื้นที่ใกล้เคียง ดำเนินการในการจัดบริการสาธารณะร่วมกัน ซึ่งถือเป็นรูปแบบที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยกว่าร้อยละ 90 เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็ก และการจัดบริการสาธารณะบางอย่างต้องอาศัยความรู้ความสามารถทางด้านเทคนิคและใช้งบประมาณในการลงทุนสูง ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมาก ต้องประสบกับปัญหาในการจัดบริการสาธารณะโดยไม่อาจกระทำได้อย่างทั่วถึงครอบคลุมและได้มาตรฐาน (Department of Local Administration, 2008) ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลประชาชนในท้องถิ่นของตน (Inthaprom, 2012) เพื่อสร้างความเจริญให้เกิดขึ้นแก่ท้องถิ่นใน

ทุกด้าน โดยยึดหลักการของการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้อง มุ่งพัฒนาระบบการเรียนรู้ของประชาชนให้ดำเนินการพัฒนาและแก้ปัญหาชุมชนได้อย่างยั่งยืน ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นที่มีอยู่ให้มากที่สุด และสิ่งที่สำคัญที่สุดของความร่วมมือคือ ภาคประชาชนในท้องถิ่นและผู้นำชุมชน ถ้าขาดสองอย่างนี้ก็จะพัฒนาไม่สำเร็จ ถึงแม้ว่าบางท้องถิ่นจะมีโครงสร้างพื้นฐานภายในชุมชนดี สภาพสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนสมบูรณ์ มีทุนในท้องถิ่นมากมาย แต่ถ้าผู้นำชุมชนไม่สามารถบริหารจัดการท้องถิ่นได้ สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นเหล่านั้นก็สูญเปล่า ทำให้การพัฒนาชุมชนจะต้องมีผู้นำชุมชนที่มีศักยภาพและสามารถเป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่นในทุก ๆ ด้าน และต้องทำให้คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นไปพร้อม ๆ กัน ข้อดีของการให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา คือ สามารถแก้ปัญหาของคนในท้องถิ่นได้อย่างตรงจุดและเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นภายในท้องถิ่นจริงไม่ใช่เป็นแผนพัฒนาจากภาครัฐ

พื้นที่ตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก มีประชากรทั้งหมด 8,113 คน มีทั้งหมด 11 หมู่บ้าน มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลบ้านนา และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านนา ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเน้นการเป็นผู้ปฏิบัติในการให้บริการสาธารณะ แก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านนานั้นทับซ้อนกับพื้นที่ของการปกครองท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วยพื้นที่ของตำบลบ้านนาและหมู่บ้านอีก 11 หมู่บ้าน อันมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้าอยู่ หน้าที่หลัก ๆ คือ การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมคุณภาพชีวิต การรักษาสาธารณสุขสมบัติ และการป้องกันบรรเทาสาธารณภัย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยังมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ทั้งในฐานะตัวแทนราชการ ในฐานะตัวแทนประชาชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านถือเป็นผู้นำเข้ามาทำงานรับใช้ประชาชนมากกว่าที่จะยึดถือเป็นอาชีพ (Phosri, 2007) และความร่วมมือระหว่างในการพัฒนาท้องถิ่นของตำบลบ้านนานั้น พบว่า มีความร่วมมือกันระหว่างท้องถิ่นเพื่อจัดทำบริการสาธารณะให้กับประชาชนเป็นหลัก แต่ความร่วมมือนี้ก็เพียงการตกลงกัน ไม่มีกฎหมายมารองรับ ซึ่งเป็นการร่วมมือกันแบบไม่เป็นทางการ คือความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสองแห่งกับผู้นำชุมชนก็มีความร่วมมือกันบ้าง ค่อนข้างน้อยไม่ต่อเนื่องบ้าง อีกทั้งไม่ได้เป็นรูปธรรมเท่าที่ควร ส่วนความร่วมมือกับประชาชนนั้นพบว่าประชาชนก็ยังให้ความร่วมมือค่อนข้างน้อย อาจจะเป็นด้วยเหตุผลที่ว่าตำบลบ้านนานั้นประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จึงไม่ค่อยได้สนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมากนัก แต่ถ้ากิจกรรมที่ประชาชนได้รับประโยชน์โดยตรง กิจกรรมนั้นก็จะมีผู้เข้าร่วมจำนวนมากโดยไม่ต้องร้องขอ จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว จึงนำมาสู่การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชน และภาคประชาชน เพื่อที่จะให้ได้ทราบการพัฒนาความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชน และภาคประชาชน ภายใต้ข้อจำกัดต่อการพัฒนาในประเด็นดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของพื้นที่ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชนของตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก
2. เพื่อศึกษาเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชนของตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

3. เพื่อสร้างรูปแบบความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชนของตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา จะศึกษาเฉพาะเรื่องการพัฒนาความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชน

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) ผู้บริหาร สมาชิกสภา และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และ 3) ตัวแทนภาคประชาชน จำนวนรวมทั้งสิ้น 29 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่ ที่ใช้ในการวิจัย คือ ชุมชนในพื้นที่ตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

ขอบเขตด้านเวลา ผู้วิจัยศึกษาตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2564 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2565

ทบทวนวรรณกรรม

จากการทบทวน และศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความร่วมมือ แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำชุมชน แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับความร่วมมือ กระบวนการความร่วมมือเป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้องค์กรต่าง ๆ หันมาปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาที่ไม่สามารถทำให้ประสบความสำเร็จลงไปได้ด้วยศักยภาพขององค์การเพียงองค์การเดียวหรือถ้าสามารถทำได้ก็อาจจะประสบความสำเร็จได้ยาก ซึ่งภายใต้บริบทการสร้างความร่วมมือต้องมีการสร้างการเรียนรู้ร่วมกันรวมทั้งร่วมกันหาข้อตกลงมากกว่าเป็นแค่การดำเนินการตัดสินใจเพียงอย่างเดียว ความพยายามในการหาข้อตกลงร่วมกันนั้นวางอยู่บนฐานของความพยายามที่จะสร้างความสมานฉันท์ที่เกิดขึ้น และที่สำคัญที่สุด บทบาทของผู้เล่นแต่ละคนหรือองค์การแต่ละองค์การล้วนเป็นไปในลักษณะของการเป็นพันธมิตรไม่ใช่เป็นไปในลักษณะของผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา (Agranoff, 2006) ดังนั้น ความร่วมมือระหว่างท้องถิ่นถือเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งแต่ 2 แห่ง ขึ้นไป (Lawrence, 2007) อีกทั้ง Agranoff and McGuire (2003) ได้ให้ความหมายของคำว่า “ความร่วมมือ” ไว้ว่า ความร่วมมือ หมายถึง กระบวนการที่กระตุ้นให้องค์กรต่าง ๆ หันมาปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาที่ไม่สามารถดำเนินการให้สำเร็จลงได้ด้วยองค์การเดียวหรือหากสามารถทำได้ก็อาจจะประสบความสำเร็จได้ยาก โดยความร่วมมือเป็นการเข้ามามีบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องหลากหลายในช่วงระยะเวลาที่แตกต่างกัน ภายใต้บริบทความร่วมมือที่ต้องการการเรียนรู้ร่วมกันและหาข้อตกลงร่วมกัน (Reacting Agreement) มากกว่าเป็นเพียงการตัดสินใจโดยความพยายามในการหาข้อตกลงร่วมกันนั้นควรวางอยู่บนฐานของความเห็นพ้องต้องกัน (Consensus-Based) และที่สำคัญที่สุดคือการแสดงบทบาทของแต่ละคนหรือแต่ละองค์การจะต้องเป็นไปในลักษณะของหุ้นส่วน (Partners) ไม่ใช่ให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใต้บังคับบัญชา

แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่น เป็นเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับประชาธิปไตยระดับชาติ เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอีกทั้งให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนของเขาเอง (Panter-Brick, 1953) อีกทั้ง Wit (1967) ได้กล่าวไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้นการบริการการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลางมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน (Puang-ngam, 2003) และความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป ร่วมมือกันในการดำเนินการใดกิจการหนึ่งหรือหลายกิจการ ซึ่งกิจการนั้นอาจเป็นกิจการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใดแห่งหนึ่ง ไม่สามารถดำเนินการได้โดยลำพัง หรือหากดำเนินการได้ ก็ต้องอาศัยทรัพยากรต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก อันเป็นการระดมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น โดยลักษณะของความร่วมมือนี้ อาจเป็นไปในลักษณะของความร่วมมือผ่านการจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือในลักษณะขององค์กรความร่วมมือที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายก็ได้ (Department of Local Administration, 2008) สรุปได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งต่างมีความรับผิดชอบในการกิจการจัดบริการสาธารณะพื้นฐานที่เหมือนกัน

แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านถือเป็นผู้นำท้องถิ่น ซึ่งมีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมและความรู้สึกของลูกบ้านให้ปฏิบัติตาม ส่งผลให้เกิดความร่วมมือประสานงานกัน เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (Pongsriwattana, 2001) โดยผู้นำจะต้องมีภาวะผู้นำ ซึ่งหมายถึง ลักษณะส่วนตัวของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมออกมา เมื่อได้มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเป็นความสามารถที่เกิดขึ้นระหว่างที่มีการทำงานร่วมกันหรือรวมอยู่ในสถานการณ์เดียวกัน ในอันที่จะทำให้กิจกรรมของกลุ่มดำเนินสู่เป้าหมายและประสบความสำเร็จ (Wittaya-Udom, 2015)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยก็คือ ระบอบการปกครองซึ่งมุ่งเน้นการให้ความสำคัญของภาคประชาชนเป็นหลัก ซึ่งจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้นได้ให้ความสำคัญแก่ประชาชนในการเป็นกลไกหลักในการดำเนินการต่าง ๆ ของประเทศ (Bureekul, 2009) ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนคือการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดให้ประชาชนเข้าไปร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ นโยบาย กระบวนการบริหารและตัดสินใจของท้องถิ่นเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวมอย่างแท้จริง (Kokphol, 2009)

สรุปได้ว่า ความร่วมมือ (Collaboration) เป็นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มหรือหลายองค์การที่เป็นหนึ่งเดียวกันเพื่อที่จะทำงานให้ได้ผลประโยชน์ร่วมกัน ผ่านกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะของหุ้นส่วน (Partnership) โดยมีกระบวนการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนร่วมกันและมีกระบวนการแสวงหาข้อตกลงและการบริการร่วมกันบนฐานของความเห็นพ้องต้องกันความร่วมมือที่ดีต้องมียุทธศาสตร์ที่สมบูรณ์เพื่อให้ความร่วมมือนั้นสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาหรือประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของความร่วมมือ หากนำแนวคิดความร่วมมือที่มีการทำงานร่วมกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และภาคประชาชนให้เป็นหนึ่งเดียวกันเพื่อที่จะทำงานให้ได้ผลประโยชน์

ร่วมกัน โดยร่วมกันคิด ร่วมวางแผนและตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และติดตามประเมินบนฐานของความเห็นพ้อง
ต้องกัน จะสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาหรือประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของความร่วมมือ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และจัดทำเวทีกับ
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญการสังเกตสภาพกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ที่ศึกษา ดังนี้

1. ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้มาอย่าง
เฉพาะเจาะจงตามวัตถุประสงค์การวิจัย จำนวนรวม 29 คน ได้แก่ 1) ผู้บริหาร สมาชิกสภาและบุคลากรขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น 2) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และ 3) ตัวแทนภาคประชาชน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 วิธีการวิจัย ประยุกต์ใช้การศึกษาภาคสนาม (Field study) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลความร่วมมือในการ
พัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชน จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้วิธีคือ
การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) และการ
ประชุมกลุ่มเฉพาะ (Focus group discussion)

2.2 การวิจัยในครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เพื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มี
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือด้วยการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษาข้อมูลประกอบไปด้วย ตำรา
บทความ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือของการวิจัย
โดยมีรูปแบบการสัมภาษณ์เป็นแบบมีโครงสร้างปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์น่าเชื่อถือ ลักษณะการสัมภาษณ์ การจัดทำเวทีและการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธี จดบันทึก
ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร เป็นการรวบรวมข้อมูลแบบผสมผสานในทุกๆ สาขาที่เกี่ยวข้อง บันทึกเสียง
ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยเน้นการสัมภาษณ์เจาะลึก เพื่อนำมาเชื่อมโยงกับประเด็นของ
วัตถุประสงค์ และสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม เป็นการสังเกตการณ์ในขณะที่ได้ดำเนินกิจกรรมการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำ
ข้อมูลทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องด้วยการตรวจสอบแบบสามเส้า และข้อมูลที่ได้นั้นมีความครบถ้วนสามารถ
นำไปตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ มีความน่าเชื่อถือและรายละเอียดเพียงพอที่สามารถนำมาอธิบายประกอบ
ความสัมพันธ์ต่างๆ ด้วยการตีความสรุปเชิงอุปนัย และการวิเคราะห์เชิงตรรกะแล้วใช้การพรรณนาความ รวมทั้งนำมาสรุป
เพื่อนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 จากการสัมภาษณ์พบว่า ความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่าง
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชน ประกอบด้วย

1.1 ความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และภาคประชาชน ในด้านร่วมคิด พบว่า ความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และภาคประชาชนในด้านร่วมคิด ประกอบไปด้วย 1) ขั้นการริเริ่มการพัฒนาเป็นการร่วมคิด ถือได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหภายในชุมชน 2) การกำหนดความต้องการของชุมชน และ 3) การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการด้วย โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในการระดมสมองในเวทีประชาคมเพื่อช่วยกันระดมความคิด เป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผย สร้างความเข้าใจร่วมกัน สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิเคราะห์ปัญหาอย่างรอบด้าน จัดลำดับความสำคัญ กำหนดแนวทางวิธีการ และแผนงานในการแก้ไขปัญหา โดยมีเป้าหมายเดียวกันคือการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกันของคนในชุมชน

1.2 ความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และภาคประชาชน ในด้านร่วมวางแผนและร่วมกันตัดสินใจในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นในการวางแผนและการตัดสินใจนั้นอยู่ในระดับที่ดีขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมาแต่ละภาคส่วนก็จะดำเนินการโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบของตนเอง ไม่ค่อยได้เกิดการแลกเปลี่ยนหรือร่วมมือกันกับภาคประชาชนในการวางแผนและร่วมกันตัดสินใจในการพัฒนาท้องถิ่นมากเท่าที่ควร แต่ในปัจจุบันถือได้ว่าได้รับความร่วมมือจากจากประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดีขึ้น เพราะประชาชนได้รับรู้ข่าวสารหลากหลายช่องทางจากผู้นำและหน่วยงานมากขึ้น จึงจำเป็นอย่างมากในการร่วมวางแผนและตัดสินใจที่จะต้องมีการเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาให้ชัดเจนโดยจะต้องมองแบบภาพรวมเพื่อแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการให้แก่ประชาชน มีการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลที่ เป็นจริงกับประชาชน โดยผู้นำชุมชนจะต้องระดมและรณรงค์ประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์วางแผนและตัดสินใจร่วมกัน โดยผ่านทางการจัดประชาคมหรือเวทีชาวบ้าน โดยให้ประชาชน ส่วนใหญ่เสนอผลการตัดสินใจในการจัดทำโครงการและการแก้ไขปัญหาความต้องการสู่กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และจะให้ มีเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้านร่วมอยู่ด้วย เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ปรีกษาหารือ เพื่อให้มีความพร้อมในการจัดทำโครงการพัฒนาได้ตามความต้องการของประชาชน และสามารถกำหนดความต้องการของตนเองได้ จากการเขียนโครงการให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

1.3 ความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และภาคประชาชน ในด้านร่วมดำเนินการ พบว่า ความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นในด้านร่วมดำเนินการ โดยจัดให้มีอาสาสมัครกลุ่มต่าง ๆ เช่น อาสาสมัครประจำชุมชน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จิตอาสา และ อาสาชุมชน จะทำให้การพัฒนาชุมชนทุกรูปแบบเกิดประโยชน์สูงสุดในชุมชน การร่วมดำเนินการของคนในชุมชนก็จะเป็นการรวมกิจกรรมคือ เวลาที่มีกิจกรรมเข้ามาจะมีการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ เป็นที่ปรึกษา คนในชุมชนก็จะเป็นตัวแทนในตำแหน่งต่างๆที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้ง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหารและการประสานขอความช่วยเหลือปฏิบัติการ ส่วนคนในชุมชนก็เป็นฝ่ายสนับสนุนการทำงาน ช่วยกำลัง แรงกาย ซึ่งกิจกรรมต่างๆเหล่านี้จะส่งเสริมบทบาทให้กับผู้นำชุมชน ภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ โครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมกลุ่มองค์กรต่างๆและประชาชนให้มีส่วนในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มช่องทางการบริการทั้งในการให้ข้อมูลและการรับข้อมูลจากประชาชน โดยการแต่งตั้งตัวแทนภาค ประชาชนมาร่วมจัดทำและดำเนินการในการพัฒนาท้องถิ่นให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้เป็น อย่างดี

1.4 ความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และภาคประชาชน ในด้านร่วมติดตามและประเมินผล จากการสัมภาษณ์พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบของหน่วยงาน ประกอบด้วย 1) การตั้งคณะกรรมการติดตาม 2) การติดตามโครงการ 3) การประเมินผลการดำเนินงาน โดยจะมีการตั้งคณะกรรมการในการติดตามและประเมินผล โดยคัดเลือกจากผู้นำและตัวแทนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เน้นการมีส่วนร่วมในการติดตาม เพื่อสนับสนุนผลของการดำเนินงานและมีคณะกรรมการติดตามประเมินผลว่าโครงการมีปัญหาอุปสรรคหรือไม่ ถ้ามีจะมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างไร โดยมีการจัดประชุมคณะกรรมการ ติดตามและประเมินผล มีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของหน่วยงานในแต่ละยุทธศาสตร์ และมีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนด้านการบริการในภาพรวมและนำระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนและประเมินผลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้เปิดโอกาส ให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางต่าง ๆ ของหน่วยงาน เช่น ตู้แสดงความคิดเห็นหน้าเว็บไซต์ของหน่วยงาน ทางสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการประเมินการดำเนินงานและคอยตรวจสอบได้อย่างเต็มที่ และประชาชนถือได้ว่าเป็นผู้ที่ตรวจสอบการดำเนินของหน่วยงานที่ดีที่สุด

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 จากการสัมภาษณ์พบว่า เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชนของตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก พบว่า เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชนของตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ประกอบด้วย

2.1 เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชนของตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ด้านการเมืองท้องถิ่น พบว่า การเมืองท้องถิ่นก็เป็นปัจจัยสำคัญที่จะเอื้ออำนวยในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างมาก แต่ถ้าหากมีความขัดแย้งภายในการเมืองท้องถิ่นมักทำให้ความร่วมมือเกิดขึ้นได้ยาก ทุกฝ่ายจึงต้องมีความเห็นที่สอดคล้องในทิศทางเดียวกันและมุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าอื่นใด ในพื้นที่ตำบลบ้านนาในปัจจุบันพบว่าสภาพการเมืองมีแนวโน้มที่เกิดความร่วมมือและสามารถประนีประนอมหรือประสานประโยชน์ระหว่างกัน ช่วยให้การสร้างความร่วมมือและดำเนินกิจกรรมเป็นไปได้ด้วยความราบรื่น ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และภาคประชาชน จึงเป็นตัวแปรอีกตัวแปรหนึ่งที่สำคัญ เพราะหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และภาคประชาชนมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันความเป็นไปได้ในการร่วมมือกันย่อมมีมากขึ้น และแม้เกิดสภาพปัญหาจะเร่งด่วนเพียงใด หากขาดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำท้องถิ่นก็ยากที่จะเกิดความร่วมมือได้ในทางปฏิบัติ

2.2 เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชนของตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ด้านผู้นำ พบว่า ภายใต้การพัฒนาเชิงพื้นที่ของแต่ละท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีความโดดเด่นของแต่ละพื้นที่ที่จะต้องดำเนินการ และเมื่อไหร่ก็ตามที่ต้องการทำงานแบบความร่วมมือระหว่างท้องถิ่นทางผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์ นโยบาย และพันธกิจ ร่วมกันด้วย ซึ่งผู้บริหารเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้นำชุมชน ส่วนใหญ่เป็นเครือญาติกัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นข้อดีอีกอย่าง จึงเกิดการประสานงาน พูดคุย ทำให้วิสัยทัศน์และนโยบายในการพัฒนาพื้นที่ไปในทิศทางเดียวกันซึ่งก็จะเป็นประโยชน์กับประชาชน และยังต้องทำหน้าที่ประสานงานระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ซึ่งการประสานงานจะช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่รับผิดชอบและสร้างความร่วมมือ รับผิดชอบในกิจกรรมร่วมกันทำให้การพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพคือเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ไม่ซ้ำซ้อน ประหยัดงบประมาณ เวลา และทรัพยากร ก็จะทำให้การพัฒนา

ท้องถิ่นประสบความสำเร็จ ดังนั้น การจะพัฒนาท้องถิ่นเป็นงานที่ผู้นำไม่สามารถทำได้โดยลำพัง หากแต่ต้องทำงานร่วมกันกับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้นำต้องมีความรู้ในการจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่น และมีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อมาให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ ตามที่ประชาชนต้องการ และผู้นำต้องมีบุคลิกภาพความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ชัดเจนต่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

2.3 เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชนของตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ด้านกฎหมายและมาตรการ พบว่า ด้านกฎหมายถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดข้อจำกัดในการพัฒนาท้องถิ่น เนื่องจากข้อกฎหมายมักมีประเด็นขัดต่อความร่วมมือระหว่างท้องถิ่น เพราะกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายประเด็นค่อนข้างที่จะล้าหลัง ระเบียบข้อบังคับบางเรื่องไม่ได้ปรับปรุงแก้ไข ทำให้เป็นอุปสรรคในการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกันพอสมควร ทำให้ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งความล้าหลังของกฎหมาย ทำให้เกิดข้อจำกัดในบริบทความร่วมมือ ข้อจำกัดทางอำนาจหน้าที่ที่ต้องดำเนินงานตามกฎหมายทำให้ท้องถิ่นไม่กล้าที่จะทำกิจกรรมใด ๆ แบบความร่วมมือเพราะอาจเข้าข่ายว่าไม่ใช้อำนาจ และต้องคืนงบประมาณทั้งที่ใช้จ่ายไปแล้ว จึงร่วมมือกันแบบหลวม ๆ และไม่เป็นทางการเท่าที่ควร ส่วนมากก็จะอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว ในการติดต่อเพื่อขอความร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ

2.4 เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชนของตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นปัจจัยสำคัญอีกอย่างคือการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของกลุ่มคนที่มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกขั้นตอนของการดำเนินการ ตั้งแต่การรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติและร่วมตรวจสอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นการเปิดโอกาสประชาชนเป็นฝ่ายการตัดสินใจ กำหนดปัญหาความ ต้องการของตนเองอย่างแท้จริง เป็นการเสริมพลังอำนาจ ให้แก่ประชาชน/กลุ่ม/องค์กรชุมชนให้สามารถระดมขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากรการตัดสินใจ และควบคุมดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนมากกว่าที่จะเป็นฝ่ายตั้งรับสามารถกำหนด การดำรงชีวิตได้ด้วยตนเองให้มีชีวิต มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามความจำเป็นอย่างมีศักดิ์ศรีและสามารถพัฒนาศักยภาพของประชาชน/ชุมชนในด้านภูมิปัญญา ทักษะ ความรู้ ความสามารถ และการจัดการและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่จะเกิดขึ้นได้ และประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการอย่างมีอิสระ การดำเนินงานต้องเน้นในรูปกลุ่มหรือองค์กรชุมชนที่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมอย่างชัดเจน เนื่องจากพลังกลุ่มจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้งานพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายได้ ทั้งนี้ การจะเกิดสภาพของการมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องเกิดสภาพการณ์หรือเงื่อนไขสำคัญคือ การมีความตระหนักและความเห็นพ้องต้องกันของประชาชนที่มีจำนวนมากพอต่อการริเริ่ม โครงการ/กิจกรรมหนึ่งกิจกรรมใดเพื่อที่จะการเปลี่ยนแปลงที่เป็นความต้องการของส่วนรวม

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 จากข้อมูลการสัมภาษณ์สามารถค้นพบว่า รูปแบบการพัฒนาความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชนของตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ประกอบด้วย 1) การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ด้วยกระบวนการขับเคลื่อนทางสังคมที่ส่งเสริมให้บุคคลและชุมชนนำศักยภาพของตนเองมาใช้ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยมีการเรียนรู้ของคนในชุมชน มีการจัดการและแก้ไขปัญหาหรือเสนอความต้องการร่วมกันของคนในชุมชน เพื่อเตรียมความพร้อมในการที่จะเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นและเพื่อแก้ปัญหาที่ตนประสบอยู่และร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมนั้นให้ลุล่วงไปเพื่อประโยชน์ของชุมชน โดยพัฒนาศักยภาพให้คนในชุมชนร่วมกลุ่มกัน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรักษาผลประโยชน์ของชุมชนด้วยตนเอง จะเห็นได้จากกระบวนการเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นของคนในชุมชน โดยการสร้าง

โอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลที่แท้จริงของชุมชน ร่วมกันช่วยกันคิด ช่วยกันทำในการแก้ไขปัญหา มีการปฏิบัติตามข้อตกลงที่ร่วมกันคิดในชุมชนนั้นๆไปในแนวทางเดียวกัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งในการต้องเปิดโอกาสให้ประชาชน ร่วมคิด ร่วมวางแผนและตัดสินใจ ร่วมดำเนินการและร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงาน 2) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ถือได้ว่าเป็นเรื่องสำคัญเพราะในการจะขับเคลื่อนเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และจะการนำเอาคนซึ่งมีความถนัดที่แตกต่างกันมาช่วยกันในการทำงานทำให้เป้าหมายในการพัฒนาท้องถิ่นที่ตั้งไว้ประสบความสำเร็จได้ ซึ่งเป็นความร่วมมือทั้งจากภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใดแห่งหนึ่งแต่เพียงลำพังนั้น อาจไม่สามารถที่จะจัดการกับความต้องการและปัญหาที่หลากหลายคนในชุมชนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในตำบลบ้านนาเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก ทำให้อาจจะมีข้อจำกัดอยู่บ้าง ดังนั้น การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานภาครัฐจึงควรที่จะเป็นแกนนำในการเข้าไปกระตุ้นให้ภาคประชาชนและภาคเอกชนเกิดความตระหนักในปัญหา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาครัฐควรจะเป็นแกนนำในการจัดตั้งเครือข่ายภายในชุมชนเมื่อประชาชนรู้สึกถึงความสำคัญแล้ว ก็จะร่วมมือกันในการดำเนินการเพื่อให้เป้าหมายที่วางไว้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งหลักการสำคัญของเครือข่ายความร่วมมือคือ เครือข่ายความร่วมมือจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความสมัครใจ มีการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือจากหลายฝ่ายเพื่อสามารถจัดการกับปัญหาเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และ 3) การบูรณาการความร่วมมือ การพัฒนาท้องถิ่นจำเป็นต้องมีบูรณาการหลายภาคส่วน เพื่อหาความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นนั้น และเป็นการสร้างความตระหนักให้กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ และถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของหลักการกำกับดูแลที่ดี โดยการบูรณาการความร่วมมือจากผู้บริหาร สมาชิกสภา บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และประชาชน หรือแม้กระทั่งหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อที่จะทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายดังรายละเอียดต่อไปนี้

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชน ประกอบด้วย 1) ด้านร่วมคิด 2) ด้านร่วมวางแผนและตัดสินใจ 3) ด้านร่วมดำเนินการ และ 4) ด้านร่วมติดตามและประเมินผล พบว่าในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านนาทั้งสองแห่งมีความร่วมมือกันเป็นอย่างดีทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในการจัดบริการสาธารณะให้กับชุมชน แต่ส่วนมากจะดำเนินการในลักษณะไม่เป็นทางการมากกว่า เพราะไม่มีข้อจำกัดในด้านงบประมาณ ด้านกฎหมายหรือมาตรการเข้ามาเกี่ยวข้อง ส่วนความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนก็มีความร่วมมือในรูปแบบหนึ่งของปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างท้องถิ่นกับท้องถิ่นโดยส่วนมากเป็นลักษณะความร่วมมือในการดำเนินการหรือกิจกรรมที่ทางเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลขอความร่วมมือจากผู้นำชุมชน (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) และประชาชนเข้าร่วมตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือ ผู้นำชุมชนแจ้งให้ทราบ ซึ่งผู้นำชุมชนและประชาชนก็จะให้ความร่วมมือทุกครั้งและไม่เคยปฏิเสธ เพราะมองว่าเป็นประโยชน์ส่วนรวม ดังนั้นทุกภาคส่วนจะต้องมีการบูรณาการและประสานความร่วมมือกันในการร่วมคิด ร่วมวางแผนและตัดสินใจ ร่วมดำเนินการและร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานและการทำโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด

ของ Gordon (1996) ที่ว่ากระบวนการร่วมมือ (Collaborative model) ประกอบไปด้วยการกำหนดปัญหาร่วมกัน การกำหนดการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และทิศทางข้อตกลงร่วมกัน และการปฏิบัติที่ต้องมีการกำหนดวิธีการและการตรวจสอบร่วมกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ World Health Organization (2010) ที่กล่าวว่า กระบวนการสร้างความร่วมมือควรประกอบไปด้วย 1) การวางแผน (Planning) คือการวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันและจัดลำดับความสำคัญ การกำหนดการใช้ทรัพยากรว่าจะใช้อะไรบ้าง การกำหนดวิธีการติดตามควบคุม 2) การลงมือดำเนินการ (Implementation) ร่วมมือกันในการบริหารจัดการ การจัดสรรงบประมาณ 3) การใช้ประโยชน์ (Utilization) คือมีความสามารถในการนำกิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน เพื่อเพิ่มระดับการพึ่งพาตนเอง ลดการควบคุมทางสังคม และ 4) การได้ผลประโยชน์ (Obtaining benefits) คือ การแจกจ่ายผลประโยชน์ที่ได้รับให้กับชุมชนอย่างเท่าเทียมกัน โดยกิจกรรมที่สร้างความร่วมมือจึงเป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานเพื่อระบอบข้อพิพาท เป็นการกำหนดโครงการร่วมกัน (Project based work) ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทและสภาพแวดล้อมของชุมชนแต่ละแห่ง และยังสอดคล้องกับ Kokphol (2009) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนคือการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดให้ประชาชนเข้าไปร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ นโยบาย กระบวนการบริหาร และตัดสินใจของท้องถิ่นเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวมอย่างแท้จริง

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า เจาะลึกเกี่ยวกับความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชนของตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ประกอบด้วยด้านการเมืองท้องถิ่น หากมีความขัดแย้งภายในการเมืองท้องถิ่นมักทำให้ความร่วมมือเกิดขึ้นได้ยาก ทุกฝ่ายจึงต้องมีความเห็นที่สอดคล้องในทิศทางเดียวกันและมุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าอื่นใด ด้านผู้นำ ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์ นโยบาย และพันธกิจ ร่วมกันด้วย ซึ่งผู้บริหารเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้นำชุมชน ส่วนใหญ่เป็นเครือญาติกัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นข้อดีประการหนึ่ง จึงเกิดการประสานงาน พุดคุย ทำให้วิสัยทัศน์และนโยบายในการพัฒนาพื้นที่ไปในทิศทางเดียวกันซึ่งก็จะเป็นประโยชน์กับประชาชน ด้านกฎหมายและมาตรการท้องถิ่น เนื่องจากข้อกฎหมายมักมีประเด็นขัดต่อความร่วมมือของท้องถิ่น เพราะกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายประเด็นค่อนข้างที่จะล้าหลังระเบียบข้อบังคับบางเรื่องไม่ได้ปรับปรุงแก้ไข ทำให้เป็นอุปสรรคในการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกันพอสมควร ทำให้ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และด้านการมีส่วนร่วม ต้องเปิดโอกาสประชาชนเป็นฝ่ายการตัดสินใจ กำหนดปัญหาความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง เป็นการเสริมพลังอำนาจ ให้แก่ประชาชน/กลุ่ม/องค์กรชุมชนให้สามารถระดมขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากร การตัดสินใจ และควบคุมดูแลกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนมากกว่าที่จะเป็นฝ่ายตั้งรับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ทุกเงื่อนไขมีความสำคัญต่อความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่น แต่ด้านผู้นำชุมชนเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่สุดในการจูงใจคนในชุมชนไปสู่การจัดการปัญหาของชุมชนได้สำเร็จ จะต้องใช้หลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและความเป็นประชาธิปไตยเป็นส่วนประกอบร่วม “สร้างจิตสำนึกร่วมกันของประชาชนในการดำเนินงาน ผู้นำต้องสื่อสารให้ประชาชนเข้าใจ และบริหารภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน สอดคล้องกับแนวคิดของ Bryson, Crosby and Stone (2006) ที่ได้กล่าวถึงสภาพเงื่อนไขความเป็นมาที่ก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างองค์กรว่าเกิดจาก 1) สภาพแวดล้อม การดำเนินงานบนความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร มีความเชื่อมโยงโดยตรงกับเงื่อนไขจากสภาพแวดล้อม 2) การดำเนินงานที่ล้มเหลวของแต่ละภาคส่วน คือ ความพยายามของแต่ละองค์กรที่ล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาสาธารณะ ซึ่งต้องเผชิญกับความเหนียวแน่นและพบว่าจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือในการดำเนินงานเนื่องจากสภาพสังคมโดยทั่วไปภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ องค์กรที่หวังผลกำไร และ

องค์การที่ไม่หวังผลกำไร ซึ่งถ้าเข้ามาร่วมมือกันจะสามารถเสริมหรือลดทอนจุดอ่อนหรือความล้มเหลวของภาคส่วนอื่น ๆ ได้ และยังมีสภาพเงื่อนไขอื่น ๆ ที่มีผลต่อการทำให้เกิดความร่วมมืออีกเช่นกัน

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า รูปแบบการพัฒนาความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชนของตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ประกอบด้วย 1) การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน 2) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และ การบูรณาการความร่วมมือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนด้วยกระบวนการขับเคลื่อนทางสังคมที่ส่งเสริมให้บุคคลและชุมชนนำศักยภาพของตนเอง ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยมีการเรียนรู้ของคนในชุมชน มีการจัดการและแก้ไขปัญหาหรือเสนอความต้องการร่วมกันของคนในชุมชน และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพราะการจะขับเคลื่อนเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ประสบความสำเร็จได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และจะการนำเอาคนซึ่งมีความถนัดที่แตกต่างกันมาช่วยกันในการทำงานทำให้เป้าหมายในการพัฒนาท้องถิ่นที่ตั้งไว้ประสบความสำเร็จได้ ซึ่งเป็นความร่วมมือทั้งจากภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใดแห่งหนึ่งแต่เพียงลำพังนั้น อาจไม่สามารถที่จะจัดการกับความต้องการและปัญหาที่หลากหลายคนในชุมชนได้ ดังนั้น ต้องกระตุ้นให้ภาคประชาชนและภาคเอกชนเกิดความตระหนักในปัญหา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งหลักการสำคัญของเครือข่ายความร่วมมือคือ เครือข่ายความร่วมมือจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความสมัครใจ มีการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือจากหลายฝ่ายเพื่อสามารถจัดการกับปัญหาเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และ 3) การบูรณาการความร่วมมือการพัฒนาท้องถิ่นจำเป็นต้องมีบูรณาการหลายภาคส่วน เพื่อหาความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นนั้น และเป็นการสร้างความตระหนักให้กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนจะทำให้ชุมชนมีศักยภาพ สอดคล้องกับ Agranoff (2006) ได้กล่าวไว้ว่า เครือข่ายในการจัดการภาคสาธารณะ คือการสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกัน (Collaborative Connections) และสอดคล้องกับแนวคิดของ Bryson, Crosby and Stone (2006) ที่ได้ระบุถึง การก่อตัวของเครือข่ายความร่วมมือว่าการมีองค์การนายหน้า (Brokering Organization) ที่มีพลังอำนาจหรือทุ่มเทความตั้งใจในประเด็นปัญหา เพื่อให้กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียเห็นพ้องต้องกันในเรื่องปัญหานั้น หรือเป็นผู้ชี้แนะในการประชุม ซึ่งได้รับการยอมรับในฐานะเป็นผู้นำในการขยายขอบเขตในการดำเนินงานจากภาคส่วนต่างๆ สามารถเอื้ออำนวยให้เกิดการก่อรูปความร่วมมือขึ้นมาได้ ซึ่งความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลบ้านนามีลักษณะที่เป็นองค์การนายหน้าในการเอื้ออำนวยให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือขึ้นมา

สรุปผล

การพัฒนาความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชนของตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก พบว่า

1. ความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชนในด้านร่วมคิดต้องผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในการระดมสมองในเวทีประชาคมเพื่อช่วยกันระดมความคิด เป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผย สร้างความเข้าใจร่วมกัน สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิเคราะห์ปัญหาอย่างรอบด้าน จัดลำดับความสำคัญ กำหนดแนวทางวิธีการ และแผนงานในการแก้ไขปัญหา ในด้านร่วมวางแผนและการตัดสินใจนั้นผู้นำชุมชนจะต้องระดมและระดมประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ วางแผนและตัดสินใจร่วมกัน โดยผ่านทางการจัดประชาคมหรือเวทีชาวบ้านในการจัดทำโครงการและการแก้ไขปัญหาความต้องการสู่

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในด้านร่วมดำเนินการต้องจัดให้มีอาสาสมัครกลุ่มต่าง ๆ และเวลาที่มีกิจกรรมเข้ามามีการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ เป็นที่ปรึกษา คนในชุมชนก็จะเป็นตัวแทนในตำแหน่งต่างๆเพื่อให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน และในด้านร่วมติดตามและประเมินผล มีการดำเนินการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบของหน่วยงาน มีการจัดประชุมคณะกรรมการ ติดตามและประเมินผล มีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานและได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางต่าง ๆ ของหน่วยงาน

2. เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชนของตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ประกอบด้วย 1) ด้านการเมืองท้องถิ่น การเมืองท้องถิ่นก็เป็นปัจจัยสำคัญที่จะเอื้ออำนวยในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ทุกฝ่ายต้องมีความเห็นที่สอดคล้องในทิศทางเดียวกันและมุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าอื่นใด 2) ด้านผู้นำ ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์ นโยบาย และพันธกิจร่วมกันด้วย มีการประสานงาน พูดคุย ทำให้วิสัยทัศน์และนโยบายในการพัฒนาพื้นที่ไปในทิศทางเดียวกันซึ่งก็จะเป็นประโยชน์กับประชาชน 3) ด้านกฎหมาย ความล้าหลังของกฎหมาย ทำให้เกิดข้อจำกัดในบริบทความร่วมมือ ข้อจำกัดทางอำนาจหน้าที่ที่ต้องดำเนินงานตามกฎหมายทำให้ท้องถิ่นไม่กล้าที่จะทำกิจกรรมใด ๆ 4) ด้านการมีส่วนร่วม การเปิดโอกาสประชาชนเป็นฝ่ายการตัดสินใจ กำหนดปัญหาความ ต้องการของตนเองอย่างแท้จริง เป็นการเสริมพลังอำนาจ ให้แก่ประชาชน/กลุ่ม/องค์กรชุมชนให้สามารถระดมขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากรการตัดสินใจ และควบคุมดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

3. รูปแบบการพัฒนาความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชนของตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก จำเป็นต้อง 1) การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ด้วยกระบวนการขับเคลื่อนทางสังคมที่ส่งเสริมให้บุคคลและชุมชนนำศักยภาพของตนเอง ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 2) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพราะในการจะขับเคลื่อนเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ประสบความสำเร็จได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และ 3) การบูรณาการความร่วมมือ จำเป็นต้องมีบูรณาการหลายภาคส่วน เพื่อหาความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นและสร้างความตระหนักให้กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ สามารถสรุปตามภาพที่ 1

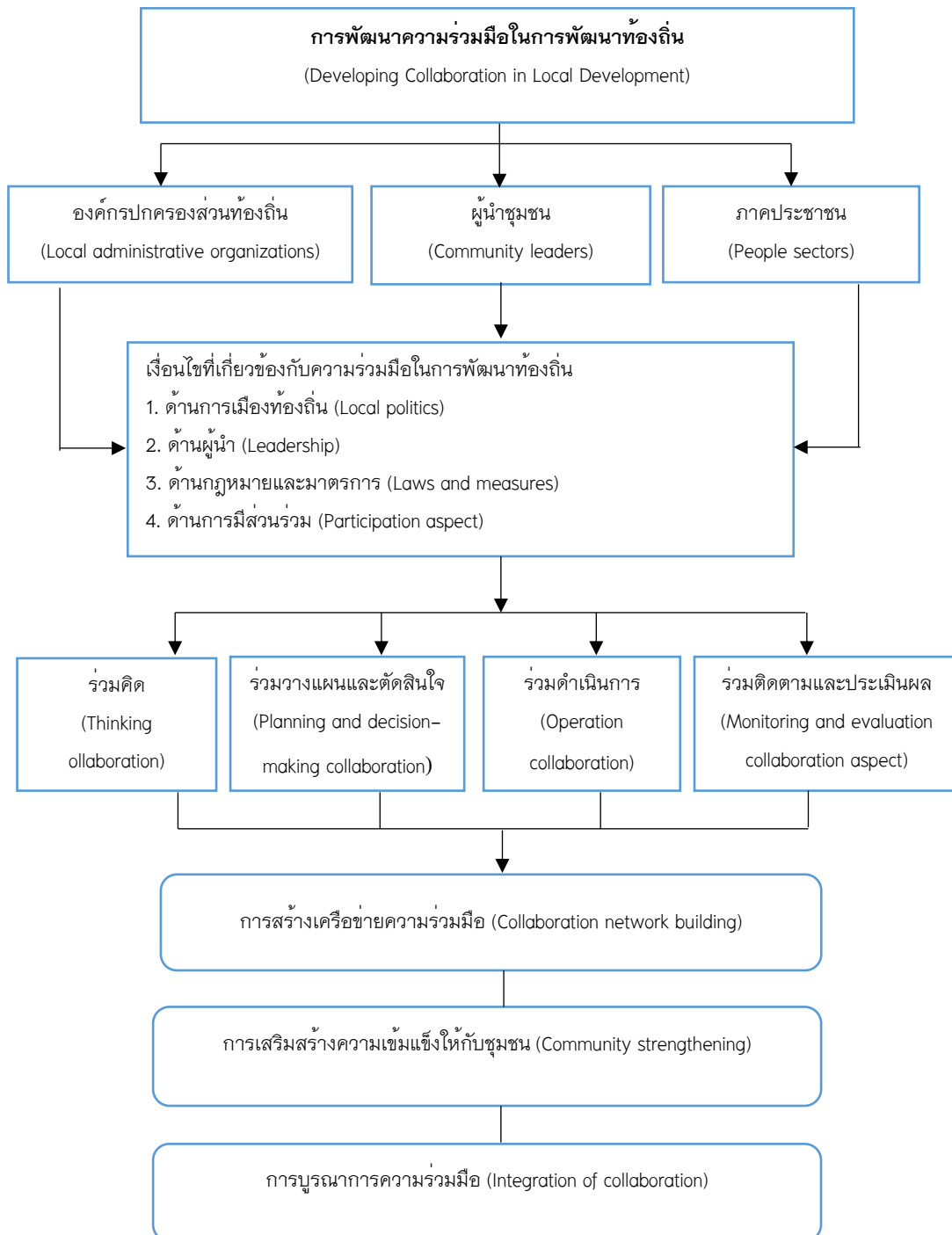

Figure 1. Create a collaboration model in local development between local administrative organizations and community leaders and people sectors of Banna subdistrict, Banna district, Nakhon-Nayok province.

From: Author

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชน ควรมีวิสัยทัศน์ นโยบาย และพันธกิจร่วมกัน ให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วน และสร้างสัมพันธภาพที่ดีร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยยึดผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

2. ควรมีการประสานความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา ภาคเอกชนในพื้นที่ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับภารกิจนั้นๆ เพื่อให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือของเครือข่าย และเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือตัวแทนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ โดยเข้ามาเป็นหุ้นส่วนที่มีอำนาจร่วมกับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากความร่วมมือที่เกิดขึ้นและร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

3. ควรสนับสนุนให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น โดยสร้างความรู้ความเข้าใจเน้นการเรียนรู้ปฏิบัติจริง และส่งเสริมให้มีคณะกรรมการและอาสาสมัครภาคประชาชนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของท้องถิ่น และพัฒนาศักยภาพของแกนนำในการประสานงานและความร่วมมือของเครือข่ายในแต่ละระดับในด้านต่างๆ ประกอบกับการทำงานได้ครอบคลุมทุกพื้นที่และดำเนินกิจกรรมตามภารกิจอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางประยุกต์ใช้เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาความร่วมมือในการให้บริการสาธารณะกับประชาชนให้เกิดขึ้นในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ควรมีการวิจัยที่จะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อให้เกิดกระบวนการและกลไกในการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน รวมทั้งการบูรณาการนโยบายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างแนวคิดการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในท้องถิ่นและนอกท้องถิ่น

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยการพัฒนาความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและภาคประชาชน ควรประกอบด้วย การให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแกนนำ ผู้นำมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การสร้างภาคีเครือข่าย การสนับสนุนการรวมกลุ่ม การสร้างการร่วมมือโดยสมัครใจ และการสร้างจิตสำนึกสาธารณะ ดังภาพที่ 2

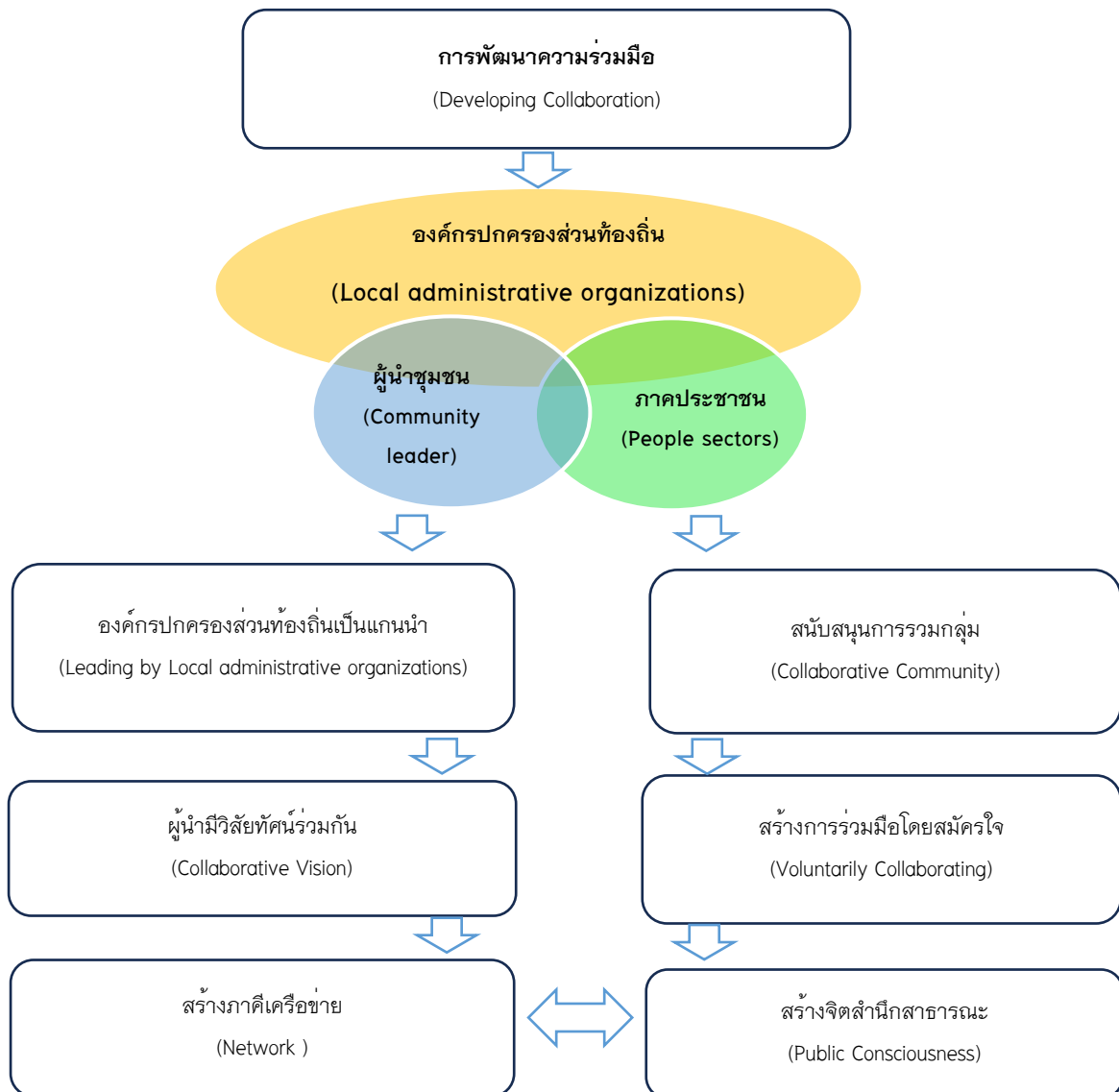

Figure 2. Collaboration model in local development between local administrative organizations and community leaders and people sectors

From: Author

References

- Agranoff, R. (2006). Inside Collaborative Networks: Ten Lessons for Public Managers. *Public Administration Review*, 66(s1), 56–65. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6210.2006.00666.x>
- Agranoff, R., & McGuire, M. (2003). Inside the Matrix: Integrating the Paradigms of Intergovernmental and Network Management. *International Journal of Public Administration*, 26(12), 1401–1422. DOI:10.1081/PAD-120024403

- Bryson, J. M., Crosby, B. C., & Stone, M. M. (2006). The Design and Implementation of Cross-sector Collaboration: Propositions from The Literature. [Special issues]. *Public Administration Review*, 66(6), 44–55. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1540-6210.2006.00665.x>
- Bureekul, T. (2009). *Dynamics of Public Participation: From the Past to the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2550*. A.P. Graphic Design.
- Department of Local Administration. (2008). *Local Educational Management Standards*. Ministry of Interior.
- Inthaprom, W. (2012). *Thai Local Government*. Copy Express.
- King Prajadhipok's Institute. (2007). *Cooperation Between Local Administrative Organizations, Model and Possibilities*. S. Chareon Press. https://www.kpi.ac.th/media_kpiacth/pdf/M10_193.pdf
- King Prajadhipok's Institute. (2009). *Good Governance*. King Prajadhipok's Institute.
- Kokphol, O. (2009). *Handbook of People's Participation for Local Administrators*. Charansanitwong.
- Kruethai, P., & Changrean, C. (2011). *Measuring Public Sector Efficiency of Local Government Services in Local Administration of Uttarait and Phitsanuloke Provinces*. ThaiHealth Promotion Foundation.
- Lawrence, P. R. (1986). How to Deal with Resistance to Change. *Harvard Business Review*, 64(2), 199–200.
- Panter-Brick, K. (1953). *Local Government and Democracy: A Rejoinder*. Public Administration, 31.
- Phosri, A. (2007). *The Impact of Decentralization on the Operation of Subdistrict Headman and Village Headman: A Case Study of Bannong Subdistrict, Samsoong District, Khonkhean Province* [Independent Study, Master of Political Science], Mahasarakham University.
- Pongsriwattana, S. (2001). *Leadership: Theory and Practice*. Chiangrai Rajabhat Institute.
- Puang-ngam, K. (2003). *Principles and New Dimension in Future* (4th ed.). Thammasat University.
- Wit, D. A. (1967). *Comparative Survey of Local Government and Administration*. Kurusapha.
- Wittaya-Udom, W. (2015). *Leadership*. Udomsarn.
- World Health Organization. (2010). *Global Tuberculosis Control: WHO Report 2010*. World Health Organization.